

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 22. SIERPNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Berlina d. 16. Sierpnia.

Na dniu 14. Nayałśniejszy Pan wraz z Krolową Jmcią wyjechał ztąd do Słaska, dla odprawienia rewij nad woyskiem tamże stojącym. Krolowa Jmść korzystając z tej okoliczności ma oglądać naypiękniejsze okolice gor Słaskich.

z Wiednia d. 15. Sierpnia.

Dzisiejsza Gazeta Dworska nie nie donosząc o przyjęciu przedugodnych artykułów do pokoju, wyraża tylko pod artykułem z Anglij, iż na dniu 15. Lipca zawarty między Dworami Londyńskim i Wiedeńskim traktat subsydualny w Parlamencie złożonym został.

Krolowa Neapolitańska wraz z familią swoją na dniu 1. t. m. przybyła do Tryestu. Towarzyszyli jej Admirał Nelson, Lord Hamilton z żoną, Xiążęta Luzzi, Pignatelli, Kardynał Ruffo &c.

F. M. I. Hrabia Hadik na dniu 24. Lipca z ran pod Marengo odebranych umarł w Alexandrii, powszechnie żalowany.

z Londynu d. 5. Sierpnia.

Gazeta ministerialna *The Times* po dniu 2. donosi co następuje:

Ostatnią pocztą z Lizbony przyszła wiadomość o zdarzonym na morzu szkodliwym wypadku następującym. Jedna fregata Duńska od 44 armat, z konwojem płynąca została przytrzymana przez admirała Dukworth, który chciał wiedzieć co na sobie okręty miały, lecz za odebraniem odpowiedzi nie zaspakajającej, oznajmił, iż wyszle bat dla przejrzenia konwoju. Kapitan Duński oświadczył, iż każe strzelać do baty, iakoż skuteczniał to zagrożenie i zabił maytką Angielskiego na wyłanym bacie. Admirał Dukworth przysunął się zaraz z swoim okrętem i oświadczył, iż ponieważ kapitan Duński poddanego Brytańskiego zabił, przeto sprawiedliwą rzeczą jest, aby do niego dał ognia ze wszystkich bateriow okrętu swego. Kapitan Duński przymuszony był wrocić się z admirałem do Gibraltaru, dla złożenia tam sprawy z postępku swojego. Dalszych doniesień w tej mierze Rząd jeszcze nie odebrał.

Przypadek ten zupełnie jest podobny temu, który się świeżo pod Ostendą wydarzył. Wszakże mówią, iż rzecz ta cała już jest w Gibraltarze ugodzona, mamy zaś nadzieję, że i druga okoliczność spokojnie załatwioną będzie. Z obu przypadków dostrzegać można, iż kapitanowie okrętów wojennych Duńskich, wyrażny mieli rozkaz niedozwalać przeglądania swoich konwojów.

Nieprzyjemnym tych przypadków skutkiem jest, iż na nieiaki czas równie nasza iak Duńska żegluga jest nieco zatamowana i przerywana.

Na dniu wczorajszym Lord Whitworth, bywszy nasz poseł w Peterzburgu na fregacie *Andromeda* popłynął do Kopenhagi w charakterze posła nadzwyczajnego. Poselstwo jego ciąga się do zupełnego pojednania z powodu wydarzonego przypadku z obu fregatami i konwojami Duńskimi, równie iak do zbroynnych związków, które mocarstwa pełnocne chcą utworzyć dla utrzymywania swoiey neutralności na morzu, i zaśloneńia żeglugi swoiey przeciw Anglikom. Lord Whitworth ma zlecenie przeszkodzenia, aby takowe związki, które mogłyby za sobą dalsze złe pociągnąć skutki, zawartemi nie zostały.

Pieniądze subsydualne które na okręcie *Gris* i *Aria* na stały ład posłane zostały, wynoszą w ogule 470,000 gwineow.

Admirał Gardner powrócił do Portsmouth z 2. okrętami liniowemi od floty kanałowej. Atak przeciw *Belleisle* jest już zarzuconym, a woyska lądowe do tej okolicy przeznaczone, częścią do Anglij powracają, częścią na morze szrodziemne popłynęły. Flottom nieprzyjacielskim w Brest dla tamowanego przez nasze okręty dowozu, na wielu potrzebach zbywa.

Na morzu szrodziemnym znajduje się teraz przeszło 14. tysięcy woyska Angielskiego procz 4. tysięcy które tamże z Huat i od brzegow francuzkich popłynęły. Trzynasty regiment infanteryi, trzy bataliony od 9go regimentu, dwa od 54go i 79go i park artylleryi ostatniego piatku wsiadły na okręty w Suthampton. Regi-

ment 13ty popłynął do *Indyów zachodnich*, lecz o przeznaczeniu reszty regimentów dokładnie nie wiemy. Kapitanowie okrętów odebrali rozkazy zapieczętowane, które dopiero na pewnej wysokości morską otworzą.

W *Leith* i innych portach okręty które do *Helsingor* i na morze wschodnie popłynąć miały, dla nadeszłych kontr-ordynansów zostały wstrzymane. Wszystkie baty kanonierskie w *Leith* są w żywność na trzy miesiące opatrzone. W *Sherneß* od kilku dni zatrudniają się uzbrojeniem statków bombardyerskich i kanonierskich które mają do *Farmuth* popłynąć, i służyć będą do tajemnej wyprawy. Okręty wojenne *Montmuth* i *Raisonnable* iak naysprędzej są uzbrajane, wsadzają na nie wiele koni od artylleryi. W *Portsmouth* dwa jeszcze regimenty weszły na okręty. Statki przewożowe w 4ch oddziałach wypłynę z *Cowes*, *Stokes*, *Spithead* i *St Helens*, i biorą z sobą tylko na 8. dni żywności. Generałowie *Coot* i *Manners* dowodzą wyprawą, o której ciągle zawsze utrzymują, iż jest przeciw *Belgiickim* lub *Hollenderskim* brzegom przeznaczoną, gdzie liczba wojsk francuzkich przez ściąganie nad *Ren* jest teraz zmniejszoną. Generał *Maitland* należy także do tej wyprawy.

Jeżeli *Anglia* nie będzie przyjęta do artykułów przedugodnych pokoju, które iak się z *Calais* dowiadujemy, na dniu 29. Lipca w *Parryżu* podpisane zostały, tedy wojna z podwojoną ułilnością rozpocznie się.

Król używa kąpieli morskich w *Weymouth*. Zawczoraj 3. Kwakrow przyszło tam do niego, rozmawiali przez nieaki czas z Królem i oświadczyli, iż jeden przyjaciel ich przybył z *Filadelfii*, który życzy sobie widzieć Króla. Nazajutrz przyszedł ten *Amerikanin* do Króla w kapeluszu na głowie, a poniekąd w rozmowie zdjął potym z głowy kapelusz, i odsunawszy się na kilka kroków długą odprawiał modlitwę za Króla i jego rodzinę, tudzież za powodzenie małej wyspy (tak nazywał *Anglią*) i jej mieszkańców.

W nagrodę za zdobycie floty *Hollenderskiej* ma być rozdana między officerów i matkow summa 200,000 funtów.

Ostatniej soboty wysłany został kurierem *P. Dressing* z depeszami do naszego ministra w *Wiedniu* Lorda *Minto*.

Posel *Turecki* przy dworze naszym, odebrał rozkaz powrocenia do *Konstantynopola*, na urząd iak mówią *Reis Effendego* czyli ministra interesów zagranicznych. *P. Arginopel* pierwszy *Dragoman*, greczyński z szlacheckiej rodziny pochodzący, pozostał w charakterze sprawującego interesu. Pierwszy przykład iż chrześcianin *Greczyn*, interesami *Porty* za-

wiadować będzie. *P. Arginopel* ma dopiero lat 22. Kompania *Wschodnio-Indyjska* przez podział krajów *Tippo Saiba* zyskuje na rok przybyszącego dochodu 114,764,110. pagodów (pagod liczą po zł: 3.)

Wiadomości z *Lizbony* pod dniem 3. Lipca donoszą, iż na dniu 30. Czerwca jeden okręt *Angielski* szacunku 30. tysięcy funt: sferł: przez jeden bat wojenny *Hiszpański*, od stano-wiska *Lizbońskiego* odcięty i zabrany został.

W *Irlandyi* 16 nowych Parow zostało utworzonych, a Parlament *Irlandzki* już na zawsze jest rozpuszczonym.

Na okręcie wschodnio *Indyjskim* Lord *Thurlof*, na krótki czas przed przybyciem jego do *Madras*, odkryto spisek, którego zamiarem było, okręt ten do *Isle de France* zaprowadzić. Buntownicy zostali jednak od-kryci.

Gdy komendant załogi w *Plymouth* przy paradye przeczytał list *Xiążęcia York*, w którym tenże przeznaczył nagrodę od 3 funtów dla każdego inwalida, który dobrowolnie w służbę wniść zechce, 130 weteranów ofiarowało się do tejże służby.

Okręty *Szwedzkie*, które *Anglia* w przeszłym roku z użyciem gwałtu zabrała, a które przez admiralicyą podowczas za dobrą zdobycz uznane zostały, teraz wyrokiem Rady Stanu *Szwecyi* są powrocone, a tak rzecz ta cała zgodnie jest ułożoną. Wiadomo, iż kapitan *Szwedzki*, który się konwoiował za nieuczyniony odpór, był na rozstrzelanie skazany, lecz potym od Króla pardon pozyskał. Zyczyć potrzeba aby i teraz świeży z fregatami *Duńskimi* przypadek, mógł być w tymże samym sposobie ugodzonym.

Na giełdzie tutyszej nie wierzą temu wcale, aby Cesarz zaraz po podpisanym z nami traktacie, miał w brew iemu pokoy oddzielny zawierać. Gazety tutejsze podobnie o tym powatpiewają.

Do osobliwości wieku naszego należy mowa, którą *P. Dobs* na dniu 7. Czerwca miał w Parlamencie *Irlandzkim* przeciw Unij. Dowodził on w niej z *Daniela* i innych proroków, iż powtorne przybycie *Mesjasza* wkrótce nastąpi, a *Irlandya* mieć będzie ten chwalebny zaszczyt, iż będzie pierwszym przez niego oswobodzonym Krolestwem. Przytaczał słowa *Daniela*, iż mały rog (czyli władza *Papieżka*) będzie utracony, a niedowiarstwo wszędzie wezmie przewagę. Z *Izaiasza* przytaczał text, w którym przybycie *Mesjasza* o pułnocy jest przepowiedziane, tudzież text *Objawienia S. Jana*, w którym tenże mówi o arsie (herbie *Irlandzkim*) o cienkim płótnie (głównym rękodziele *Irlandzkim*) i o mo-

rzę, wposród którego jest wyspa. Z tego wszystkiego wnosił, iż szczęście *Irlandyi* jest bliskim, i że kraj ten oddzielnym mocarstwem być musi. P. *Dobs* mówił wciąż przez kilka godzin, a lubo z początku śmiechem był przerywany, oświadczył jednak, iż wkrótce zdanie swoje w osobnym dziele obszernie wyłuszczy.

Czołna do ratowania rozbitych na morzu ludzi, już przeszło od 2 lat utrzymują się w *Schilds*. Wyratowały one rozmaitych ludzi z 11 okrętów przy *Tyne* rozbitych. Tak zaś są sporządzone, iż mogą się puścić na bałwany morskie wśród największej burzy, gdy tym czasem inne statki rozbiły się musiały.

W *Lincolshire* rospadła się góra, a otwor ten coraz się szerszym robi. Skutki to są zapewne trzęsienia ziemi w tej okolicy zaszłego.

W *Bristol* uboga jedna kobieta przyszedłszy do piekarza, dawała za bochenek chleba 4 pence, całą gotowiznę swoją, gdy tym czasem tenże 6 pence kosztował. Gdy piekarz nie chciał za tę cenę chleba sprzedać, biedna kobieta ukradła ten bochenek. Widząc to piekarz pobiegł za nią do iey mieszkania. Kobieta pada przed nim na kolana, oddaje z płaczem chleb napowrót, i pokazuje w kacie leżącego chorego męża swojego i pięcioro dzieci, iako jedyny do kradzieży powód. Piekarz odebrał wprowadzić chleb napowrót, lecz od tego dnia ciągle opatruię chlebem biedną tę rodzinę, przydając nadto co dzień 1. szyling na inne iey potrzeby.

Względem wprowadzonego teraz w zwyczaj zaszczepienia ospy krowiej, pisma publiczne podają następujące uwagi:

„Krowy dostają czasami krofty ospy nazywane, dojarki które około krow takowych chodzą, jeżeli jeszcze naturalnej ospy nie miały, dostają także kroft podobnych. Teraz odkryto w *Anglii*, iż ludzie którzy odbyli takowe krofty od krow pochodzące, już naturalnej ospy nie mają. Doktor *Jenner* odkrywając tę rzecz przypadkiem, zaczął zaszczepiać dzieciom ospę z kroft krowich, i doświadczył, iż dzieci równie iak dorosłe osoby to zaszczepienie daleko łatwiej odbywają, i już potem nigdy ani naturalną, ani sztuczną ospę nie mogą być zarażone. Lekarze rzucili się zaraz do doświadczeń w tej mierze. Do ostatniego Marca roku teraźniejszego zaszczepiono podobną ospę 6 tyścom ludzi rozmaitego wieku, z których jedno tylko dziecko umarło. Korzyść z zaszczepienia tego jest ztąd wielka, iż ani twarz, ani oczy żadnemu niebezpieczeństwu nie podlegają, gdyż jedynie tylko w miejscu zaszczepienia formuje się wrzód i kroft. Znakiem odbycia należytej tej ospy

jest, kiedy chory ma rzeczywistą gorączkę i kiedy wrzód trwa przez 15. do 18. dni. We *Francyi* czynią teraz publiczne doświadczenie na 300 dzieciach. W kraju *Neapolitańskim* i w *Niemczech* podobne także doświadczenia będą przedsięwzięte. Przeciwnicy tego wynalazku twierdzą, iż rzecz ta będąc dopiero od 18. miesięcy odkrytą, potrzebuje dłuższego czasu do dochodzenia. Powtore, iż sami lekarze wyznają, iż na osobach które miały naturalną ospę, może się przyjąć zaszczepienie z ospy krowiej, co by nie powinno nastąpić. Co się tyczy pochwały daney ztąd, iż z óciu tyścy ludzi ospę tą zaszczepionych, jedno tylko dziecko umarło, też samą pochwałę można dać zaszczepieniu ospy naturalnej. Sławny w tej mierze lekarz we *Francyi* P. *Götz* zaszczepiał dotąd ospę 23. tyścom ludzi, a z pomiędzy nich jedna tylko osoba umarła.

z *Paryża* dnia 4. *Sierpnia*.

Odebraliśmy tu w prawdzie wiadomość z *Hagi*, o doniesionym tamże urzędownie podpisaniu artykułów przedugodnych, tu jednak nie w tej mierze Rząd nie ogłosił, bądź dla tego, iż wiadomość ta jest jeszcze zawczesną, bądź iż departament interesów zagranicznych, postępuje teraz z większą niż dawniej ostrożnością, i przed ratyfikacją traktatu nie podaje do wiadomości publicznej.

Dziennik handlowy twierdzi, iż Ob. *Duroc* powoził dopiero do *Wiednia* ultimatum Rządu *Francuzkiego*, które Hr. *St. Julien* zapewne poprze, znając szczerze skłonności Rządu naszego do pokoju.

Nasze uzbrajania morskie z wielkim idą pospiechem. W *Rochefort* spuszczone z warsztatu jeden okręt liniowy od 64 armat, a w *St. Malo* dwie fregaty od 48. Pracują nad wystawieniem innych dwóch fregat i jednej korwety. W *Breść* zatrudniają się przygotowaniami do nowej wyprawy.

Dzisiejszy *Monitor* wyraża— Dochodzenie postępowań officerów, którzy w ciągu roku 790 fortece *Włoskie* z taką podłością poddali, będzie z wszelką surowością przedsięwzięte. Ob. *Lapointe* komendant *Ferrary* nie czyniwszy żadnego choć na oko do obrony przygotowania, która przeciw cofaniu się armij *Neapolitańskich* pod komendą *G. Macdonald* po bitwie nad *Trebia*, mogła wiele dopomóc, będzie pociągniętym do odpowiedzialności.

Generalny kasyer w departamencie *de l' Aisne* z powodu na złe obroconych pieniędzy, został przez *Bonapartego* z urzędu złożony.

Na kościele *S. Rocha* założony jest nowego rodzaju telegraf, który z *Havre* korespondencyą ma utrzymywać. Ten telegraf będzie mieć tę ko-

rzysć, iż wszystkie jego obroty mogą być wyrachowane podług rachunku decymalnego, a zatem treść depeszow jego będzie zawsze ukryta. Inwalidzi w liczbie 2 tysięcy będą użyć do czynienia obrotów tego telegrafu wynalezionego przez OOb. *Laval i Lobond*.

Generał *Berthier* podpisuje się znowu iak dawniej przed objęciem komendy we *Włoszech*, szefem tutejszego sztabu głównego. *Carnot* pozostanie na ministroństwie wojennym.

Na dniu 3 pierwszy Konsul odprawiał rewia nad wojskami w *Paryżu* będącemi. Rewia ta była bardzo liczna i okazała. Minister wojenny i wielu Generałów znajdowało się na niej. Zręczność i szybkość manewrow zastranawiała wszystkich przytomnych uwagę.

O Generale *Zach* opowiadają tu następującą anekdotę. Gdy na dniu 24 p. m. znajdował się na paradyzie, ktoś obok przy nim stojący rzekł do niego... Patrz Generale na tych grenadyerów, iak się dobrze trzymają. Co to za szacowny zbior ludzi! *Zach* nie ruszywszy się z miejsca odpowiedział. *Widziałem ich pod Marengo*.

P. *Dreyer* Konsyliarz *Duński* który dla poratowania zdrowia jeździł był do *Barcellona*, wkrótce tu powróci dla objęcia urzędu pośła Króla Jmci *Duńskiego*.

Generał *Jourdan* wyjechał już do *Turynu*. Z *Korsyki* przybył tu Ob. *Salicetti*.

Wielkie upały od dwóch miesięcy we *Francyi* panujące, tak wysuszyły rzeki, a osobiwie *Sekwanę*, iż w *Paryżu* niedostatek wody czuć się daie. Studnie po wielu miejscach wody niedostarczają.

Pierwszy Konsul mianował Ob. *Desforgues* Kommissarza związków zewnętrznych w czasie wydziału ocalenia, a petym pośła w *Hollandyi*, generalnym Kommissarzem Policji w *Nantes*.

Konsulowie wyrokiem swoim zmniejszyli cło tranzytowe w departamentach na lewym brzegu *Renu* będących trzecią częścią od tego, co toż cło wyniosło gdy te kraie zdobytymi zostały. Dochód ten ma być obrocony na naprawę grobel i ułatwienie żeglugi na *Renie*.

Pocza z *Antwerpii* do *Paryża* idąca została zrabowaną, zajęto między innymi depesze G. *Viſtor z Hollandyi*.

Gdy *Francuzi* do *Genui* powtornie wkroczyli, wyszły naprzeciw nim 400. biało ubranych panien z wieńcami, a wśród bicia we dzwony, huk armat dał się słyszeć.

Snycerz *Moitte* odebrał zlecenie od Ministra wewnętrznego wystawienia monumentu na grorze *S. Bernarda* dla G. *Desaix*.

Papiery nasze podniosły się znacznie w cenie.

Do umieszczonej w przeszłym Numerze korespondencji *Egipskiej*, należy list następujący:

General Desaix do Generala Bonaparte pierwszego Konsula Rzpłtej Francuzkiej w lazarecie Tulonskim dnia 5. Floreal (5. Maja.)

„Ukontentowany z zaufania którego dałeś mi dowód, rozkazując ażebym do ciebie przybył w ciągu ostatniej zimy, miałem nayżywszą chęć uskutecznienia twoich rozkazów. Generał *Kleber* nigdy na to niechciał zezwolić; zatrzymał mnie, i pomimo mojej woli, przy musił do zawarcia konwencji w *El-Arisch*. Nakoniec po tyśiącznych nie bez trudności przełamanych przeszkodach, wyjechałem z *Alexandryi* d. 13. Ventos (3. Marca) na statku *Raguzanśkim* pod eskortą pocztowego statku, na którym znajdował się G. *Davoust*. Zostałem w niecierpliwości przybycia na miejsce. Przeciwne wiatry i spokojność moriska martwiły mnie niezmiernie. Gorąco pragnąłem dostać się wcześniej do mojej Ojczyzny, ażeby być przy rozpoczęciu świetnej kampanij, która zapewne w tym momencie pod twoim zaczęta się dowodziłem. Po trzydziestu dniach burzy, po jednym odpoczynku w *Coron* gdzie *Turcy* dobrze się z nami obesзли, po drugim na wyspie *Syeglij* w *Siaca*, gdzie podług swego zwyczaju mieszkańcy chcieli nas zamordować, przybyłem w pobliżności wysp *Hieryjskich*. Używaliśmy już pociechy z widzenia *Francyi*, czyniliśmy tyśiączne szaleństwa okazując naszą radość, gdy nagle dla gęstej mgły wpadamy na *Angielską* fregatę, która nas wprowadza do *Liwny* gdzie się Admirał *Keith* znajdował. Pełni zaufania w paszportach *Tureckich* i *Angielskich* któreśmy z sobą mieli, okazaliśmy mocne zadziwienie z naszego aresztu. Zamiast uwolnienia iak się spodziewałem, Admirał kazał mnie umieścić na kwarantannie, oświadczaając, iż czekał rozkazów swojego Rządu względem konwencji w *El-Arisch*, i że w ten czas dopiero uwolnić mnie każe, gdy mu będą przysłane. Przepędziliśmy więc przeszło 30 dni w niezmiernie ciasnym lazarecie, traktowani iak jeńcy wojenni i biorący równe z gemeynami porcy. Sądź o naszej niespokojności, o naszym gniewie z utraty tylu dni, którebyśmy tak dobrze użyć mogli! Nakoniec wypuszczono nas, a admirał *Keith* kazał nam powiedzieć, iż jego Rząd zezwolił na uskutecznienie konwencji w *El-Arisch*. Po pięciu dniach żeglugi przybyłem tu dziś będąc zrewidowanym przez *Tunetańczyków*, którzy choć Barbarzyńcy, przecież nas nie zatrzymali. Muszę znowu

odbyć 30 dni kwarantanny. Czekam tu na twoje rozkazy. Proszę cię, ażebyś mi dał jak najmniej czasu do odpoczynku. Pracować na pomnożenie chwały Rzpltey i twojej, jest całym moim pragnieniem. W momencie naszego wyjazdu z *Alexandryi* dowiedzieliśmy się z okrętu *Osiris* o zdarzeniach, jakie cię do stętu Rządu wyniosły. Domyślasz się jak radość nasza musiała być żywą; moja wszecholności była bez pomiarkowania. Wiem, iż pragniesz podnieść *Francją* do najwyższego szczytu chwały. Możnaż co zrobić lepszego? Tak mój Generale, jak najmocniej życzę sobie woiować, a najbardziej z *Anglikami*, którym wieczną poprzyliagłem nienawiść. Ich zuchwałość i złe obchodzenie się z ludźmi, zawsze przytomnemi będą mojej pamięci. Na jakimkolwiek postawisz mnie stopniu, zradością go przyjmę. Wiesz, że niedbam o pierwsze komendy, i że ich nie pragnę; z równym ukontentowaniem będę ochotnikiem jak Generalem. Przynam ci się tylko, iż w tym momencie nieco utrudzony, niechęciałbym wejść do armij nieczynnej; ale nareszcie co tylko zechcesz, na wszystko przystanę. Chciałbym wiedzieć moje przeznaczenie, ażeby przygotować to co mi potrzeba, i nie tracić jedney chwili dla zaczęcia kampanij. Dzień też użyty, jest dniem straconym. Pozdrawiam cię z uszanowaniem
(Podpisano) *Desaix*.

z *Bruxelli* dnia 7. Sierpnia.

Kuryer *Wiedeński* P. *Dubos* zawczoray przejeżdżał przez tutejsze miasto z *Wiednia* do *Paryża*.

Generał *Augereau* który teraz wojskiem *Francuzko-Batawskim* w Niemczech dowodzi, postanowił jak mówią osiąść w *Niderlandach* po naftapiom pokoju powszechnym. Dał już nawet zlecenie zakupienia dobr narodowych w *Brabancyi* i *Flandryi*.

Z *Antwerpij*, *Nieuport*, *Ostendy*, i *Bruges*, wyjechała znaczna liczba młodzieży, która zaciągnęła się dobrowolnie do służby morskiej, oraz maytkow dla udania się do *Flessingi*, gdzie dopełnią ekipażów trzech wielkich fregat *Francuzkich la Carmagnole, l'Incorruptible, i Poursuivante* nowo z *Dunkierki* do tego portu przybyłych. Siły dosyć znaczne zbierają się na zachodnią *Skaldę* dla czuwania około obrony wysp *Zelandyi*. Z *Middelburga* przybyło także korpus od 2600. infanteryi liniowej *Francuzkiej*, oraz dwie kompanie artylleryi *Batawskiej* i wielu inżynierow; to wszystko przeznaczone jest na wzmocnienie już dosyć znacznego na wyspie *Walcheren* garnizonu.

z *Hagi* dnia 9. Sierpnia.

Zawczoray kapitan *Busiere* należący do sztabu *G. Augereau* przybył tu w tych dniach z *Frankfurtu*. Przywiozł Generałowi *Victor* i tutejszemu polłowi *Francuzkiemu* ważne depesze. *G. Roßollant* szef sztabu armij *Francuzko-Batawskiej*, odebrał także przez niego rozkaz, aby kancelarya jego topograficzna i korespondująca, natychmiast udała się do głównej kwatery w *Frankfurcie*.

Artykuły zasad pokoju w *Paryżu* podpisyanych, jeszcze tu nie są ogłoszone.

Okręty *Angielskie* krążą zawsze na wysokości *Zelandyi*, użyte są tam jednak środki zabezpieczające nas przeciw napaści nieprzyjacielskiej. Przygotowania także do obrony są u nas podwoione, odtąd jak pogłoska została roznieśiona, iż wyprawa *Angielska* zapewne przeciw kraiom naszej Rzpltey jest wymierzona.

Minister *Francuzki* Ob. *Semonville* wyjechał ztąd do *Zelandyi*. Niektorzy sądzą iż spodziewane tamże wylądowanie *Anglikow* było mu powodem do tej podróży.

W *Rotterdamie* znajdują się szalupy kanonierskie nowego wcale wynalazku które armaty od 30. do 40. funtow na sobie noszą, a które przeciw nieprzyjacielskiemu wylądowaniu użyte być mają.

Wydatki na rok terażniejszy 1800. wynoszą u nas będą 78. millionow 571,685. złotych, przeto jednym millonem 95,222 złt: mniej niż w roku poprzedzającym.

z *Szwabij* d. 4. Sierpnia.

Summa 6. millionow liwrow nałożona przez Generała *Moreau* na Cyrkuł *Szwabski*, będzie opłacana przez Stany z wyłączeniem Księstwa *Wirtemberskiego* i *Badeńskiego* w następującym sposobie: Biskupstwo *Konstancyjskie* zapłaci 65,189. liwrow. Biskupstwo *Augsburskie* 285,964. Toż samo za okolice *Santhoffen, Oberndorff* &c. 143,416. Probostwo *Ellwangen* 76,488. Opatstwo *Kempton* 112,994. *Hohenzollern Sigmaringen* 39,983. *Hohenzollern Hechingen* 70,404. *Hohenzollern Haigerloch* 28,694. Szlacheckich panien instytut w *Buchau* 17,384. Księżna Opatowa w *Lindau* 6084. *Heiligenberg* 102,565. *Oettingen Wallerstein* 104,303. *Oettingen Spielberg* 68,666. *Schwarzenberg* 58,020. Książę *Turn i Taxis* 16,489. Prałat w *Salam* 66,059. Prałat w *Weingarten* 95,611. Tenże sam za *Blumeneg* 9561. Prałat w *Ochsenhausen* 86,919. Prałat w *Elchingen* 43,459. Prałat w *Irsee* 37,375. Prałat w *Ursperg* 26,076. Prałat w *Kaysersheim* 52,551.

Prałat w Roggenburg 42,589. Prałat w Roth 13,038. Prałat w Weissenau 4954. Prałat w Schufsenried 17,584. Prałat w Marchthal 27,814. Prałat w Peterhausen 16,515. Prałat w Wettenhausen 8692. Prałat w Zwiefalten 17,584. Prałat w Gengenbach 6084. Prałat w Neresheim 12,168. Prałat w Hegbach 13,907. Prałat w Guttzell 8692. Prałat w Rothmünster 16,514. Prałat w Baindt 3476. Prałat w Söflingen 6954. Prałat w Isny 4346. W. kom-mendarya w Altschäusen 55,889. Hrabia Oettingen Balder 25,207. Xiążę Fürstenberg Stöhligen 35,656. Okolice Tettnang i Langenangen 50,413. Hrabstwo Wiesensteig 17,384. Hrabstwo Baar 71,275. Hrabstwo Kinzingen 71,213. Hrabstwo Möskirch 22,599. Hrabia Wolfegg-Wolfegg 27,814. Hrabia Wolfegg-Waldsee 34,767. Hrabia Zeil Wurzach 18,253. Hrabia Zeil Zeil 17,253. Fürstenberg Engen 29,553. Königseck Rothenfels 29,553. Königseck Tramsburg 31,290. Königseck Aulendorf 33,028. Mindelheim 57,566. Fürstenberg Gundensingen 18,153. Trzy linie Hrabiów Fugger 79,069. Hrabstwa Hohenems 13,058. Vadutz 13,058. Bandorff 19,122. Elglow 14,030. Stadion Tanhausen 8672. Geroldseck 13,907. Wasserburg 6954. Sickingen 13,038. Miasto Rzeszy Augsburg 173,858. Ulm 521,600. Esslingen 95,611. Reutlingen 118,210. Nordlingen 86,919. Hall 156,454. Rothweil 137,532. Ueberlingen 39,974. Heilbron 90,596. Gemund 99,957. Memingen 65,189. Lindau 75,010. Ravensburg 43,459. Donauwerth 34,767. Biberach 56,497. Dinkelshuhl 43,459. Kempten 45,197. Kaufbeuern 46,065. Weil 15,645. Wangen 34,767. Isny 17,384. Leutkirch 12,196. Wimpfen 21,730. Giengen 29,553. Pfullendorf 24,358. Buchhorn 12,165. Aalen 25,207. Bopfingen 14,776. Buchan 3476. Offenburg 29,552. Gengenbach 14,776. Zell nad Hammers 9561. Opactwo S. Ulrycha w Augsburgu 6954. Opat w Ottobeuern 5015. Kartuzi w Buxheim 8692. Miasto Ravensburg za Neuhausen 269. Baron Rheling 1738. Xiążę z St Galle 3476. Kom-manderya w Ueberlingen 1738. Turkheim 17,584. Opactwo Steingaden 10,430. Baron Donnersberg 4345. Hochstädt 139,070. Oberkirch i Ettenheim 10,405. Klasztor Renten-burg 869. Schongau 5216. Wahlhaupten 1738. Kraje Austriackie w Szwabii 310,312. Ortenau 13,038. Voralberg 13,907. Bregentz 3476. Kanton Kawalerski Dunaju 167,754. Takież w Hegau 52,590. Takież w Algau 21,730. Takież w Neckar 45,198. Takież w Ortenau 14,776. Takież w Kocher 84,311. Takież w Kreichgau 58,235. Lahr 13,907. Hanau Lichtenberg 34,767.

z Strazburga d. 5 Sierpnia.

Śmierć Szefa wyższego sztabu Gawrońskiego, napeliła żalem żołnierzy. Płakali oni tego zacnego oficera, dowiedziawszy się o smutnym zgonie jego naziutrz przy parolu. Był on powszechnie szacowanym. Nieiaka skłonność do melancholij od dawnego czasu w nim postrzegana, przyczyniła się do tego nieszczęścia. Inni kładą za przyczynę kłótnię z Szefem iego Generałem Kniaziewiczem. Był on z znaczney i bogatey familij Polskiej i jeszcze za dawnego rządu był Pułkownikiem w Regimencie artyleryi. Ciało iego jeszcze dotąd nie jest znalezione.

List od armij Reńskiej donosi, iż pierwszy Chirurg armij ofiarował 46^{ty} Pułbrygadzie, wpsród której szanowny Latour d' Auvergne w ciągu tej kampanij znajdował się, iego spisą nieprzyjacielską przeszyte serce. 46^{ta} Pułbrygada te drogie szczątki nieśmiertelnego swego kolegi święcie zachowa. Szef teyże samey Pułbrygady został także w nogę rannym. Byłtę postępowanie nieprzyjaciela było przyczyną, iż go nie można było tak prędko z pola uprowadzić. Dał Ułanom, którzy go otoczyli swoy worek i zegarek i już go zaczęto oszczędzać, lecz dowódzca ich przybiegłszy zawołał: Zabij, zabij, nie ma pardonu, a tak nieszczęśliwy Forty padł pod razem. Zaraz po bitwie, w której wspomniona waleczna 46^{ta} Pułbrygada zwycięstwo rozwiązała, obay bohaterowie z 2ma innemi officerami zostali pogrzebani. Nad grobem ich wieńcami i kwiaty okrytym, rozrzuwająca mowa żałobna, przerwała ięki smutnych żołnierzy.

z Frankfortu d. 3. Sierpnia.

Mowią tu bardziey iak kiedy o planie zbrojney neutralności z czterech pułnocnych mocarstw; z tego powodu uważają, iż statki Szwedzkie przez Anglikow w roku 1798. zabrane, zostały uwolnione przez Radę W Brytanij lubo ie dawniey Admiralicya osądziła za dobrą zdobycz.

z Ratyzbony d. 3. Sierpnia.

Cesarz Jmśc wydał naywyższy rozkaz pod dniem 18. Lipca, na mocy którego z powodu nadzwyczajney liczby cudzoziemcow do Wiednia i w kraie dziedziczne zieżdżających się, żadne inne paszporta na granicach przyjętemi nie zostaną, iak tylko te, które wydane będą prosto z tayney kancelaryi Dworskiej i Stanu. Uwiadomia się o tym rozkazie cudzoziemcow ażeby się wystarali o potrzebne paszporty z pomienioney kancelaryi Dworu i

Stanu, bez których do krajów dziedzicznych przepuszczeni nie będą. — w *Ratyzbonie* 23. Lipca 1800. Kancellarya Legacyi Dyrektoryalney *Austryackiej*.

Z *Peterzburga* przez *Drezno* odebrano niezawodną wiadomość, iż *P. Kotzebue* otrzymał swoją wolność i że jego żona odebrała list którym ją wzywa, ażeby przybyła do *Peterzburga*.

z *Stutgardu* d. 2. Sierpnia.

Gazety nasze wyrażają, iż podług prywatnych listów z *Paryża*, Hr: *St Julien* oświadczył pierwszemu Konsulowi, iż Cesarz niemyśli zawierać pokoju iak tylko łącznie z sprzymierzeńcami swemi to jest z *Krolem Angielskim, Neapolitańskim &c.* Pierwszy Konsul miał na to odpowiedzieć, iż w tym przypadku kroki nieprzyjacielskie wkrótce będą rozpoczętemi. Z tego widzieć się daie, iż rząd *Francuzki* tak iak za czasów Dyrektoryatu utrzymuje się w systemacie oddzielnych pokoiów, z tą różnicą, iż niemyśli przeciągać negocyacyow iak czynili Dyrektorowie *Francuzcy* na kongresie w *Rastadt*.

Od brzegow *Menu* d. 4. Sierpnia.

Do *Wirtzburga* przybyło przed kilku dniami kilku officerow *Francuzkich* częścią dla oznaczenia linii demarkacyjney w około forticy, częścią dla przejrzenia stanu forticy. Co do pierwszego punktu, ten wkrótce był ułożonym, lecz co do drugiego kommandant forticy *Austryackiej* oświadczył, iż takowe przejrzenie ściaga się tylko do fortec *Ulmu i Ingolstadu*, gdyż te fortece przed zawarciem zawieszenia broni były obleżone, lecz to do *Wirtzburga* ściagać się nie może. Obiedwie strony wysłały kuryerow do swoich Generałów kommanderujących i czekają na odpowiedź. Względem *Filipsburga* także między tamtejszym kommandantem Hr: *de Salm* i

G. Delaborde powstały nieiaki spory które do dnia 1. t. m. niebyły jeszcze załatwione.

Od granic *Austryackich* d. 2. Sierpnia.

Zdaie się rzeczą pewną, iż po bitwie pod *Marengo* pierwszy Konsul *Bonaparte* chciał wejść w umowę z Papieżem względem zdań o Religij, dzielących w tym momencie *Rzplą Francuzką*; namawiał przeto Biskupa *de Verceil* ażeby udawczy się do Oycy S. ułożył w jego imieniu sposoby wstrzymania Schizmy, i powrocenia ile być może dawnego rzeczy porządku względem Religij. Biskup *de Verceil* wymowił się od tego poselstwa pod pozorem słabości zdrowia. Na ten czas pierwszy Konsul prosił tego Prałata ażeby przesłał Oycu S. na piśmie rozmowę, którą mieli pomiędzy sobą. Biskup nie mógł tey powtorney propozycyi odrzucić i podjął się przesłać Piusowi VII. list pierwszego Konsula. Dodają iż w tym liście *Bonaparte* w wyrazach poszanowania winszuie Oycu S. wstąpienia na tron Papieżki, i przekłada mu potrzebę pojednania *Francyi* z Kościołem *Rzym*skim, uprasza oraz ażeby na ten koniec wybrał dwóch Prałatow dla ułożenia z nim iak najsukuteczniejszych i nayrychlejszych środków na uskutecznienie tego żądania. Nie wiemy jeszcze o odpowiedzi dworu *Rzym*skiego.

z *Bazylei* d. 25 Sierpnia.

Generałowie *Baraguey d'Hilliers i Leclair* tedy przejeżdżali, ostatni ma się udać do *Plombieres*. Dał się z tym słyszeć, iż wcale jeszcze w pokoy niewierzy. Przewożenie amunicyow wojennych przez miasto nasze na nowo się zaczęło. Przeprowadzają także tedy nieużyteczne armaty i broń z *Niemiec*. Podług listow z *St Gallen* *Francuzi*, są w posessyi gory *Orley*, a zatym drogę do *Tyrolu* mają otwartą.

Z *Berny* donoszą pod dniem 22. iż rządowi *Helweckiemu* minister wewnętrzny *Francuzki* oznaymił, iż 8. tysięcy woyska *Francuzkiego* do *Szwajcaryi* wkroczy, w iakim celu nie wiadomo.

Każdy okrąg w *Szwajcaryi* ma podać listę wszystkich emigrantów, którzy od czasu ogłoszoney amnestyi dotąd do kraju nie powrócili, mianowicie zaś tych, którzy na żołdzie *Austryackim* lub *Angielskim* służyli.

z Berny 3. 5. Lipca.

General *Laval* przybył tu dnia wczorajszego. Ma on obić komendę nad 8 tysiącami wojska *Francuzkiego*, którego przybycie jest tu zapowiedziane.

Zapewniają, iż Ob. *Laharpe* znalazł w Paryżu możnych przyjaciół, i że się niemoże obawiać aresztu na rekwizycyą *Helweckiego* Rządu.

Obywatel *Fusli* wysłany został przez nasz Rząd do kraju *Gryzonów* dla dopomagania tam terazniejszym członkom rządowym mianowanym przez *G. Lecourbe*, a których zdania bardzo się różnią od zdań ich poprzedników.

Pomiędzy wielu rozmaitemi politycznemi poglądami, które tu roznieśli, najważniejsza jest następująca: Listy prywatne z Paryża donoszą, iż osoby w znaczeniu będące, mówią o przyłączeniu większej części kantonu *Lemńskiego* i *Pazyleyskiego* do *Francyi*, a obu kantonów *Lugano* i *Bellinzona* do Rzeszypospolitej *Cisalpińskiej*, tak iak o rzeczy już zupełnie uchwaloney.

Słychać także powszechnie, iż 40 tysięcy *Francuzów* wkrótce do Królestwa *Neapolitańskiego* wkroczy. Co daie jeszcze większy tej powieści pozor, jest to: iż armia *Francuzka* we *Włoszech* już i tak dosyć liczna, wielkie odbiera wzmocnienia.

z Brünna 3. 6. Sierpnia.

W czasie pożaru *Prezburga*, ienci *Francuzcy* najwięcej do gaszenia ognia przyczynili się. Żołnierze sami się do tego ofiarowali i tak wiele przysług zrobili, iż bez ich pomocy nie-szczęście daleko większym stałoby się. Tam gdzie największe było niebezpieczeństwo rzucali się oni, i wyratowali pieniądze tudzież inne drogie sprzęty. Mieszkańcy *Prezburga* wielką im wdzięczność okazują.

Pod *Wiedniem* znaleziono znowu przy kopaniu kanału miedziane naczynie z srebrnemi pieniędzmi za czasów *Tyberjusza* i *Nerona*.

z Stokolmu 3. 1. Sierpnia.

Dziś Król powrócił do nas z podróży swojej. Sekretarz departamentu sprawiedliwości bywszy *Baron Hierta*, który na seymie w *Norkoping* znaczną grał rolę, za obelżywe słowa przeciw Marszałkowi seymowemu użyte, został przed sąd pociągniętym.

z Kopenhagi 3. 9. Sierpnia.

Wiadomość iż fregata nasza *Freya* została przez *Anglików* zajęta, sprawiła tu wielkie wrażenie. Niewiadomo jest jeszcze iak sobie w tej mierze Rząd nasz postąpi, to tylko uważano, iż zaraz jednego kurjera do *Londynu*, drugiego do *Peterzburga* wyprawiono. Pułkownik korpusu artylleryi iak najsypieszniej do fortecy *Kronburg* wyjechał. Spodziewamy się jednak, iż cała ta rzecz w zgodnym sposobie ułożoną zostanie.

z Rzymu 3. 10. Lipca.

List z *Civittavecchia* pod dniem 18. t. m. wyraża co następuje: „W naszych stanowiskach krąży wielka liczba korsarzów *francuzkich*, którzy zajmują nasze statki kupieckie. Niedawno zabrali bryg *Angielski* idący z *Ankony*, i okręt naładowany zbożem do *Liorny*. Ponieważ ten był pod banderą *Papieżką*, *Francuzi* go uwolnili mówiąc, iż mają rozkaz szanować tę banderę. Kilka statków *Austryackich* powracających z *Tryestu* napotkane były dnia 13 przez tych korsarzów z któremi wytrzymawszy dwu-godzinną bitwę, potrafiły się schronić do naszego portu.— Dnia 15. widzieliśmy około 60. statków płynących od zachodu ku *Neapolowi* pod eskortą kilku fregat i statków bombardyerkich *Neapolitańskich*. Mówią iż te statki zabrały kilku korsarzów *francuzkich*. Dnia 16. stanął przed naszym portem mały konwoj, a za danym przez niego znakiem wyszło pięć *Austryackich* i *Moskiewskich* okrętów, i połączywszy się z nim, popłynęły ku zachodowi.

DODATEK.

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 22. SIERPNIA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża d. 7. Sierpnia.

Sesja wczorajsza Rady Stanu zaszczycona była obecnością Konsulow. Po sesji Bonaparte pojechał do swojej wsi.

Rozchodzi się wieść, iż Generał Berthier ma wyjechać do Madrytu z dyplomatycznym zleceniem.

Rozpoczęte w Paryżu z Posłami Amerykańskimi konferencye zostały na czas zawieszonymi, i mało jest nadziei ażeby rychło do skutku przyjść mogły. Zdać się, iż ci Posłowie przybyli tu z zbyt ograniczonym pełnomocnictwem, ażeby mogli zawrzeć Traktat z równym pożytkiem na jaki P. Jay zezwolił dla Anglikow. Francya woli nie traktować z Zjednoczonymi Stanami, niż potwierdzać prerogatywy nadane im nieprzyjaciółom.

Obywatel Mauvieuille był dnia onegdajszego poświęcony na Biskupstwo w St Domingo. Ceremonia ta odbyła się w kościele Metropolitalnym Paryżkim w przytomności niezmiernego nacisku obywatelow. Koncilium Narodowe które go obrało, zostawało w tym przekonaniu, iż Religia kierowana przez wielkie cnoty i znakomite talenty, była najskuteczniejszą dla wypolerowania Murzynow i zaspokojenia Osady. (Publiciste.)

Obywatel Teulon sekretarz prywatny Ob. Reinhard znajdował się od kilku dni w Paryżu dokąd przywiozł depesze od Ambassadora Francuzkiego w Helwecyi do naszego Rządu. Wyjechał dziś z tej stolicy do Berny z odpowiedzią Ministra związkow zewnątrznych do Ambassadora Francuzkiego.

Policya nieprzestaje wyszukiwać emigrantow przybyłych bez opowiedzenia się. Mię-

dzy innemi aresztować kazała następujących: Ouy przezwanego Ravine; Courtin, Colombot, Brukman z żoną; Chabot - Rohan (Xiąże de Leon) Faubournet de Montferrand; Ducastring-Sainte-Ange; Montsec; Leclerc de Juigné; Dangerville &c. &c.

Obywatel Hide-Neuville oficyalista marynarki przekonany o współnictwo w zamiarze wydania portu Breteńskiego, wypuszczonym został z więzienia Temple, w którym przez trzy miesiące zostawał.

Donoszą z Genui pod d. 24 Lipca:— Od dni 15 weszło do naszego portu około stu statkow płynących z Korsyki, Marsylii, Liworny i z obydwóch Genujskich brzegow z Oliwą, Kawą, Kakao, Winem, Cukrem, i Zbożem. Przez wzgląd na niedostatek w jakim się znajdowaliśmy, Generał Kommenderujący Armią Francuzką wyprowadził z naszego kraju część swego wojska.

Generał Murat wyjeżdża za dwa lub trzy dni do obozu grenadyerow i strzelcow, których komendantem mianowany został.

Mówią, iż znaczniejsze członki świeżo mianowane do akademij Francuzkiej wymowiły się od przyjęcia tego zaszczytu.

Dnia 3. t. m. odbyła się uroczystość Rolnictwa w Świątyni Wdzięczności (St. Germain l'Auxerrois.)

Prefekt Departamentu Var przesyła Ministrowi następujące zdarzenia: — „Góra Fondudes należy do łańcucha niższych Alpow rozciągających się na prawym brzegu rzeki Var. Jej wysokość jest na 300. metrow (przeszło 500. łokci) nad morzem śródziemnym. W miesiącu Prairial postrzeżono niejaki zni-

żanie się spadziści w południowej części tej góry. Ziemia urywając się sztukami, nieznacznie zapadała się. Przez to zapadnięcie, uformował się z tej góry widok amfiteatru. Nakoniec wierzchołek góry zapada się z niezmiernym trząskiem podobnym do piorunu. Poruszona ziemia osunęła się ku zapadniętym miejscom. W tym poruszeniu rachnia około 20. millionow metrow kubicznych przesuniętej z swojego miejsca ziemi, która pozasypywała całe doliny, domy wiejskie, i pozakrywała wierzchołki najwyższych drzew przez ćwierć kwadratowej mili. Pomimo tego ziemia się jeszcze usuwa, i lękać się należy powrotnego zapadnięcia.

Dnia 4. wieczorem Ob. *Garnerin* z trzema innemi osobami, między któremi znajdowała się jedna Dama około 18 lat mająca, wzniosł się na powietrze w balonie, który nad jego zamiar prędko się spuścił. *Garnerin* ułotał wszelkimi sposobami dostać się do ogrodu *Luxemburga*, lecz nie mógł dalej iść jak na ulicę *Tournon*, która szczęściem dla niego była dosyć szeroka, iż mogła pomieścić balon, którego obwód był niezmierny i wydawał z siebie gęste skry ognia. Gdyby spadł na węższą ulicę, byłby się musiał oprzeć na domach, i oprócz pożaru, byłby naszych podróżnych wprowadził w największe niebezpieczeństwo. Dwaj kommissarze Policji i dozorca pompow pośpieszyli na ulicę *Tournon* w momencie gdy balon opadał. Młoda Dama wposród niebezpieczeństwa zdawała się najsłodsza i najodważniejszą z pomiędzy swoich kolegów.

W Trybunacie Ob. *Sedillez* uczynił wniosek zniesienia kary śmierci. Wniosek ten był roztrząsanym i drukować go kazano.

Z tego samego, iż do najsławniejszych fortec *Piemontu* kommandanci są mianowani, widać, iż zamiarem *Bonaparty* jest koniecznie je utrzymać.

Sławny naturalista *Lacepede* członek Senatu i Instytutu narodowego wyjechał na dniu 25. p. m. do *Mastrychtu* dla oglądania w tamtejszej okolicy znalezionych kości rybich i kamieni.

Wyszło nowe urządzenie na mocy którego przy każdej kompanij i szwadronie dwoiedzieci żołnierskich mają być z kassy wojskowej wychowane, w roku 12. zostaną doboszami, a potem na żołnierzy obroceni będą. Sieroty rodziców nie mające, będą mieć pierwszeństwo przed innemi.

Jeden okręt *Amerykański* znalazł na otwartym morzu wielką szalupę żelazem i deskami naładowaną, na której jeden tylko pies żywy znajdował się.

Akcyzy *Paryża* puszczone są w arendę od dnia 1. t. m. za 9. milionow liwrow na rok.

Tolerancja iak największa przez Rząd tolerancja okazująca, dała powód niektórym osobom do nadziei i umiennia, iż *Bonaparte* chce Religiją Katolicką we *Francji* przywrócić. Każdą religiją protegować, to jest najpierwszą zasadą jego. Nikt nie jest teraz w sprawowaniu obrządkow swoich przeszkadzającym, nie masz już *Lareveillera* nową sektę tworzącego; z drugiej strony Rząd nie chce się mieszać do rzeczy które wkorzenione w serce niektórych obywatelów, bardzo ich interesują, ztąd obchodzenie dekadow zostało jest do woli każdego obywatela, lecz dla urzędnika publicznego stać się powinnością.

z Strazburga d. 6. Sierpnia

Mowią, iż korpus wojska pod dowództwem *G. Augereau* ma zająć lewy brzeg *Menu* aż do *Spezart*. Korpus *G. Collaud* połączy się w *Frankonij* z lewym skrzydłem armij *Reńskich*. Prawe skrzydło tej armij zajmuje wyższą *Bawaryę* i wyższą *Szwabię*; środek stoi na obydwóch brzegach *Dunaju*, zaczawszy od *Dillingen*, aż do *Straubingen* w *Bawaryi*; lewe zaś skrzydło w kraju rozciągającym się od *Ratyzbony* aż do *Mergentheim*. Korpus pod kommandą *G. Laborde* zajmuje *Palatynat Reński*, a korpus *G. Klein* *Bryzgowię*.

Dnia wczorayszego postrześliśmy ztąd mocny pożar na prawym brzegu *Renu*. Dziś dowiadujemy się, iż las *Cappel* w perzynę jest obrocony.

Donoszą z *Dijon* pod dniem 2. t. m. „General kommandujący odprawił wczoraj rewij nad wojskami składającymi oboz w *Remilli*. Park artylleryi coraz bardziej jest pomnażany.

Podług liczby wojsk ciągle przybywających, oraz tych których bliższe jest zapowiedziane przybycie, Armia odwodowa złożona będzie z 60. tysięcy ludzi.

Dziennik departamentu *la Meurthe* zawiera w sobie następujący List pisany przez Ministra wojennego do Generała kommanderującego czwartą dywizją w *Nancy*: „Obywatelu Generale. Zamiarem pierwszego Konsula jest, ażeby *Moskale* których los wojny oddał nam w ręce, byli traktowani z szczególnymi względami iakie się należą zawiedzioneemu męstwu. Ułożysz się z najwyższym Kommissarzem w takim sposobie, ażeby byli zupełnie z *Francuzów* kontenci. Officerowie tego Narodu są celem przychylnyey uwagi pierwszego Konsula; ich rzetelność i delikatność iaką okazali w rozmaitych miejscach swego więzienia, zjednana im jego szacunek. Mniema iż im da dowód swego zaszczytu, pozwalając im przybyć do *Paryża*, i bawić tam tak długo, iak im się tylko spodoba. Chce on ażeby wiedzieli, iż ich z ukontentowaniem będzie oglądał. Ta łaska powinna być uważana iako hołd oddany. Proszę cię Obywatelu Generale, ażebyś ten List komunikował Officerom *Rosyjskim* znajdującym się w twoiej dywizji, i rozkazał wydać paszporta tym z pomiędzy nich, którzy zechcą korzystać z zezwolenia przez pierwszego Konsula danego; tu zaś stanąć mają najprzód w kancelaryi ienców wojennych. — Ten list posłany był Redaktorowi Dziennika Departamentu *la Meurthe* z następującym biletem Generała *Rosyjskiego de Sacken*: „Generał Baron *de Sacken* uprasza JP. Redaktora, ażeby raczył umieścić w swoim Dzienniku ten list Ministra wojennego; Officerowie *Rosyjscy* w niewoli wojennej zostający, nie mają innego sposobu okazać swego uczucia, iakie w nich wzbudza wspaniałe Rządu *Francuzkiego* z niemi postępowanie, iak tylko wydać na publiczność List który jest tego dowodem.“

Dnia 8. Sierpnia. — Wolna żegluga na *Renie* zaczawszy od *Szwajcaryi* aż do *Hollandyi* jest teraz przywrócona.

Mowią iż korpus armij zgromadzający się w okolicach starego *Brisach*, zostawać będzie pod kommandą G. St *Suzanne*. Zapewniają, iż wszystkie wojska które pod dowództwem Generała kommanderującego *Augereau* znajdują się nad *Menem*, wezmą na siebie nazwisko armij niższego *Renu*.

Przez *Huningę* przejeżdżało dwóch kuryerów *Francuzki* i *Bawarjki*. Mieli oni być wysłanemi z Traktatem pokoju między *Pzplta Francuzką* i Elektorem *Bawarjskim*.

z Augsburga d. 5. Sierpnia.

Donoszą z *Rzymu* za rzecz pewną, iż pierwszy Konsul *Rzpltey Francuzkiej* wszedł w negocyacyą z Papieżem, względem przywrócenia Religij *Katolickiej* we *Francyi*, a mianowicie względem przywołania dawnych *Biskupów*. Ojciec S. przełożył zgromadzeniu *Kardynałów* zamiary pierwszego Konsula, i odprawiono już w tej okoliczności prywatne w S. konsyсторzu posiedzenie. W krotce spodziewamy się obszerniejszych w tej mierze szczegółów.

Dnia 7. Sierpnia. — Generałowie kommanderujący armiami *Francuzkiemi* w *Niemczech* i we *Włoszech*, mają teraz nowe Gwardye. Mundur Gwardyi G. *Moreau* jest ciemno zielonego sukna, wyłogi pomarańczowe i kaszkiet. Ta Gwardya już się tu znajduje. Przechodzenie iey z *Francyi* przez *Szwajcaryą*, dało powód wieści, iakoby Gwardya pierwszego Konsula znajdowała się w drodze do armij.

Urzednicy i kommandanci tego miasta zakazali pod naysurowszemi karami grow azardowych.

Lifty z *Werony* donoszą, iż od nieiakiego czasu znaczna liczba unterofficerów przeszła z armij *Włoskiej* do *Niemiec*, dla wcielenia się do czwartych batalionów, które formowane są z nowych zaciągów. Ci unter-officerowie mają pozwolenie brać pocztę na koszt Cesarza, ażeby się rychley do swego przeznaczenia dostali. Załoga *Austryjacka* w cytadelli *Ferrarskiej* składa się z 3 tysięcy ludzi.

Dowiadujemy się z *Bononii*, iż *Kardynał Mattei* nie jest już Arcy-Biskupem tego miasta, lecz tylko administratorem Arcy-Biskupstwa. Ten szrodek, dodaie *Gazeta Bononjska*, zdał się być przyzwolitym Papieżowi, z przyczyny pewnego listu napisanego przez tego *Kardynała*, aktórego on kazał rozdać wielką liczbę exemplarzy przed rozpoczętym Konklawe. Rozkazano teraz wykupywać na wagę złota to dzieło, ażeby ie z rąk publiczności wydobyć.

z Stutgardu d. 6. Sierpnia.

Generał dywizyi *Richepanse* przybył tu dnia wczorayszego wraz z swoją małżonką. Główna iego kwatera ma być w tym tu mieście założoną; część głównego sztabu już tu stanęła. Dywizya zaś iego rozłożyła się w okolicach. (*Gazety Strazburjkie* mylnie doniosły, iż ten Generał przejeżdżał przez *Szaffuzę* do *Paryża*.)

Do *Karlsruhe* przybył Ob. *Massias* sprawujący interesa *Rzpltey Francuzkiej* przy cyrkule *Szwabskim*.

Trzej kuryerowie, których wiozł z sobą Ob. Duroc, przeznaczeni być mają, w przypadku gdyby odpowiedź dworu *Wiedeńskiego* nieomyślnie wypadła, jeden do pierwszego Konsula, drugi do G. Moreau, a trzeci do G. Masseny, aby natychmiast przyzwoite środki przedsięwzięte zostały. Wojska stoją w gotowości na pierwsze skinienie.

z Ratyzbony d. 7. Sierpnia.

Deputowani wysłani do G. Moreau z przełożeniem względem kontrybucyi 400,000 liwrow na miasto nasze nałożonej, nazad już powrocili. Otrzymali zmniejszenie 150. tysięcy liwrow, przez co kontrybucya nasza 250. tysięcy liwrow wyniesie.

Austryacy którzy byli oboz z tej strony am Hof opuścili, znowu go wytykają, zapewne dla umieszczenia nowo przybyłych im posilkow. G. Klenau na kilka dni do kwatery głównej G. Kray wyjechał.

z Manheimu d. 7. Sierpnia.

Korpus wojsk *Francuzkich* pod komendą G. Laborde przeszedłszy około naszego miasta Ren na dniu 26 Lipca, stanęło w Schwetzingen i okolicach, czekając na układ z komendantem *Filipsburga* względem linii demarkacyjnej dla garnizonu tej twierdzy. Ten układ doznawszy z początku nieco trudności, zawartym został d. 2. t. m. po wielu konferencyach między G. Laborde i komendantem Austryackim i po powrocie kuryerów do Generałów komenderujących wysłanych. Z tego powodu większa część wojsk *Francuzkich* z okolic Schwetzingen udała się ku *Filipsburgowi*, a w Schwetzingen, Manheimie i *Heidelbergu* został się tylko jeden oddział z legionu cudzoziemskiego. G. Laborde założył swoją główną kwaterę w Bruchsal. Most pływający na Neckar, który *Francuzi* na Ren przeciągnęli, znajduje się teraz w Neu-Losheim naprzeciwko Spiry. Nie wiemy jeszcze jaka jest linia demarkacyjna dla *Filipsburga*; zdaje się, iż większa część wsiow około tej fortecy, została się przy niej. *Francuzi* zatrzymali w Hockenheim wiele wozow z winem i gorzałką do tego miasta idących.

z Bruchsal d. 8. Sierpnia.

Mamy tu u nas główną kwaterę G. *Francuzkiego* Delaborde, którego dywizya zupełnie na mile w około fortecę *Filipsburg* blokuje. Nic nie może wchodzić do fortecy bez paszportu *Francuzkiego*. Żywność jest zawsze rewidowana, i forteca nie może być więcej w żywność opatrzona, jak na dzień jeden.

z Frankfurtu d. 9. Sierpnia.

Generał Moreau przyślanemu do siebie deputowanemu od miasta naszego P. Böhmer dał odpowiedź, iż korpus niższego Renu nie zo-

staie pod rozkazami jego. Po czym P. Böhmer wysłany jest do Paryża. G. Augereau chciał główną swoją kwaterę u nas założyć, lecz G. Souham który nie jest pod jego rozkazami, pozostał się w mieście jako komendant eksekucyjny. Augereau przeto założył kwaterę swoją w Höchst.

Od granic Menu d. 12. Sierpnia.

Na dniu wczorajszym w *Frankfurcie* o godzinie 5. uderzono w bębny masz generalny. Po godzinie 10tej kompania grenadyerów i jedna kolumna muszkietierów z chorągwiami i muzyką *Turecką* wyszła przez most pod *Sachsenhausen*. O godzinie 1. po południu jedna kompania infanterji w tej samej udała się drogę. O godzinie 2. i 3. dwa oddziały huzarów wymaszerowały. Niektórzy utrzymują iż natomiast wojska *Hollenderskie* wkroczyły, inni twierdzą iż aż do iarmarku dwie tylko kompanie w mieście pozostały. Konsyliarz Böhmer powrócił od G. Moreau na dniu 8. z tą rezolucją iż wódz ten nie może nic w tej mierze stanowić, i że miasto do pierwszego Konsula udać się w tym interesie musi. Wysłany do Paryża kupiec Gaita już miał także powrócić. Wczoraj w *Frankfurcie* była zwołana nadzwyczajna sesja magistratu.

Armia G. Moreau przez wzmocnienia z *Niderlandów* i *Francji* otrzymane, wynosi teraz do 150. tysięcy ludzi.

z Medyolanu d. 29. Lipca.

Generał komenderujący *Massena* przybył tu dnia 25. po odprawionej do Turynu podróży.

Rząd *Cisalpiniński* doznał wiele przeszkód w ułkuteczeniu nowych rozrządzeń; również organizacya Gwardji Narodowej mianowicie w stolicy idzie oporem. Ułożony plan organizacyi został nieco odmienionym. Wszyscy młodzi ludzie od 17. do 25. lat wieku, obowiązani będą do osobistej służby. Ludzie od 25. do 55. lat, mogą dostawić zastępcow. Wyżywienie armij niemało także jest trudnym. Bicie nowej monety wkrótce się rozpocznie.

DONIESIENIE.

W Księgarni Thomsa i Melchina, na ulicy Senatorkiej w Kamienicy Rautenfrauchowskiej pod Nrem 456. znajdują się następujące nowe wyszłe Książki. 1.) la Peyrouse Równy Zeglarz Komedya w dwóch Aktach z niemieckiego P. Kotzebue zł: 8. w Warszawie 1800. alla rufiska na wodnym papierze zł: 1. gr: 15. na kleiowym zł: 2. 2.) Komedya na przedce w jednym Akcie z niemieckiego in 8. w Warszawie 1800. alla rufiska na wodnym papierze zł: 1. na kleiowym zł: 1. gr: 15.

Sławne pigułki na wygubienie Szczurów i Myszy dostać można u P. Krebsow a terazniejszej Magrowej w kamienicy Szubalskich Nro 172. prosto krzywego koła, floik po zł: 2. — Taż P. Magrowa posiada sekret wywabiania plam z sukna i iedwabnych lub innych jakichkolwiek materji.